

A műalkotás mint társadalmi tett

Horváth Tibor munkáiról

*Így kongatom most untalan
E verseket – bár hangtalan.*

Arany János: Naturam furcâ expellas

Horváth Tibor 2014 előtt készült műveit talán a rendszerkritikus koncept fogalmával lehet legjobban jellemezni. A munkákkal a politikai, társadalmi eseményekre és helyzetekre reagált, mint amikor 2013-ban a Hősök terén a kultúrpolitikai döntések elleni tiltakozásul egy tüntetéskor használt táblára helyezett tájképpel tulajdonképpen eltüntette a Múcsarnokot (*Folyamat*). Később fából újraalkotta a Szabadság-szobrot, mely mintha egy vékony úton járna, amit a térben a törékeny demokratikus rendszerek allegóriájaként csak alig látható horgászsinegek tartanak (*A szabadság útja*). Biciklivázakból készített hatalmas rovarokra emlékeztető szobrokat, és szegezte őket a falra, mint egy entomológiai gyűjteményben (*cím nélkül I.*), hogy felhívja a figyelmet a közúti közlekedésben egyik leginkább veszélyeztetett csoportra.

200

2014-ben azonban radikálisan új élet- és művészeti formát talált. Berlinbe költözött, és kis méretű grafikákat kezdett készíteni, amelyek humoros formában, az internetes mémekhez hasonlatosan reflektálnak a társadalmi történésekre. A mémpárhuzam a médium tekintetében is helytálló, a műveknek nem az anyagi valójuk, hanem a megjelenési helyük az érdekes, egy virtuális állandó tárlaton szerepelnek a külön erre a célra létrehozott *ad* című Facebook-oldalon. A formai és nyelvi lelemény elválaszthatatlan ezekben a művekben, a fogalmak vizuális megjelenítése, a szavak jelentése és írásos alakja mind kiindulópontjai lehetnek a gondolatnak. Megváltozott a fókusz, az egyértelműen magyar vonatkozás helyett nemzetközi áramlatok és az angol nyelv lett a domináns. A médium maga is kritikaként értelmezhető, a teljes művészeti intézményi hálózatból való kivonulásként, ahol a közösségi oldalak a jövőbeli demokrácia egyik lehetséges új fórumaként jelennek meg.

Legújabb munkái azonban további változásokat hordoznak. A művek digitális jellege nem változott, de a grafikát felváltotta a szobrászat és a fénykép együttállása. Az új sorozat *adseries* néven ételszobrokból, azaz gyümölcsökből és zöldségekből készült alkotások fotóiból áll. Hivalkodón mutatják be a fölényes technikai tudást, és egyben rámutatnak annak hiúságára, hiszen anyaguk miatt biztos, rövid távú pusztulásra ítéltettek. A műveknek nem csak a formája, de médiuma is változott: a lassan ódivatúvá váló Facebookról az Instagramra költöztek, ami egyszerre lehet trendkövetés és kritika: a képekre épülő platform már egyértelműen a tiszta szórakoztatásról szól, feladva a közvetlen digitális demokráciába vetett álmod.

Gárdonyi László

